Kőszeg, 1918. julius hó 7.-én. 27. szám. XXXVIII. évfolyam.

27 - 39 = 13 db

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér soru 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Politikai lappá

alakult át a „Kőszeg és Vidéke" a ma megjelent számmal. Harmincnyolc évi fennállásának jelentős eseménye ez.

Sohasem volt kedvünk politizálni. Most sincsen. Kényszerhelyzet vezetett ezen elhatározásra.

A háboru alatt lehetetlen volt előfizetőinket, olvasóinkat másként kielégiteni, — mint hogy a „Heti krónika", a „Háborus hirek" rovatát az ország és világ fontosabb eseményeiből állitottuk össze, mert hiszen a csak hetilapot olvasó jogosan igényelheti, hogy a fontos eseményekről, hacsak röviden is, de mégis csak értesüljön, — de jelen időkben a „vezércikk" megirásánál sem volt lehetséges, annyira óvatosnak lenni, hogy a politikát, akaratlanul is, ne érintsük, sőt a „Helyi hirek"-hez fűzött megjegyzéseket sem lehetett mindig a politikai vonatkozást illetőleg milligrammos pontossággal megmérni.

A politika különben is olyan tág fogalom, melynek finom árnyalatu határvonalait megállapitani szinte lehetetlen. Tisztán egyéni nézet, felfogás dolga az, akár mint a biró itélete: bármilyet is meg tud indokolni. Az ellenőrizni vagy megbirálni hivatottak sem képezhetnek kivételt, de mert valakinek ezt tennie kell, tehát annak a nézete, véleménye dönti el, akinek ez a hivatása.

Sok kellemetlenség és zaklatás származott ebből.

Még ha egyszerűen olyat reprodukáltunk, ami a százezer példányokban megjelenő napilapok által már a legszélesebb módon elterjedt, vagy ugyanolyan avagy hasonló nézetet vallottunk tisztán lokális ügyben, még legóvatosabb fogalmazásban is igen sokszor az ellenőrző hatóságnak azt a véleményét váltotta ki, hogy az már olyan politizálás, ami csak kauciós lapnak van megengedve és ez akárhányszor nem pusztán figyelmeztetésre, hanem érzékeny birságolásra is vezetett s végre is e lap szerkesztősége nem gondolkodhatik az ellenőrző fejével! —

Ezen helyzetnek a megszüntetése készteteit arra, hogy lapunk számára a politika jogát megszerezzük.

Határozottan kijelentjük azonban, hogy mi a politizálását ezután sem keressük. A jog bennünket csak a zaklatástól mentesit.

Mi politikai párthoz nem tartozunk, olyanhoz nem csatlakozunk és a létező pártok egyikének nem követjük általuk megszabott — sajnos, tulságosan gyakran változó — irányát.

A jövőben is csak ugyanazon elv és cél képezi programmunkat, mely lapunk megalapitásához vezetett: a magyar nemzeti államesme megerősitése, a magyar kultura terjesztése, e határszéli város és vidékének magyarositása, céltudatos fejlesztése.

Ezt követték a közintézmények élén állók is, a népnevelők is, a társadalom hazafias tagjai is, és ezekhez szegődtünk mi is, tőlünk telhetőleg kivéve részünket harmincnyolc év óta mindenből, hol az kötelességünkké lett, — sőt gyakran reánk háramlott a kezdeményezés, figyelmeztetés, vagy vészjelzés, hogy a haza, a magyarság szolgálatában álló irányzatnak haladó munkáját meg ne háboritsák.

Saját portánkon azt eredményeztük, hogy a harmincnyolc évvel ezelőtt néhány előfizetővel megindult lap a helyi német nyelvü sajtó mellett első helyre küzdötte fel magát és ez amellett szól, hogy nemcsak mi erősödtünk meg, hanem a város és vidékének magyarsága is. Csak akik a hetvenes-nyolcvanas évek helyi viszonyait ismerik, vagy akik azóta ujból jelennek meg városunkban, tudják az utolsó évtizedek jelentős nemzeti és kulturális haladását mérlegelni.

Mint politikai lap is igy kivánjuk szolgálni városunk és vidékünk ezirányu törekvéseit és ehhez továbbra is kérjük azt a hazafias és jóakaratu támogatást, amelyben eddig is részünk volt.

A szerkesztőség.

Az ovoda-ünnepélyről.

Nagyérdemü közönség!

Ovodánk alapitásának félszázados évfordulóját ünnepeli 1918. julius 14.-én.

Pusztulás erkölcsi és anyagi javainkban, rettentő drágaság nélkülözhetetlen cikkeinkben is visszariasztanak ugyan a kéréstől, de a jövő szükséglete, a mult édes emléke és a jövő szép reménye felbatoritanak a szóra, a szükség, a fenntartási ösztön pedig valósággal kényszeritenek arra, hogy a szivekhez könyörögjek: adakozzatok!

Ünnepélyünk természetesen első sorban kegyeletes visszaemlékezés azon emberbarátokra, akik ezen intézményt alapitották. Elismerés és hála nekik! Hadd lássák lelki szemeikkel, hogy intézményük az 50 év elmultával nyelvben mily magyar, szivben mily nemes, életkedvben mily vidám, erőben egészségben mily üde!

Tárca.

Freh Alfons.

* 1832—1918. †

A Szent Benedekrend székházán gyászlobogót lenget a szél. Meghalt a mindnyájunk által tisztelt és szeretett jó „Freh bácsi", elérve a patriarkák korát, 86 évvel vállán. Vele a rend egyik legidősebb és kiváló, érdemekben gazdag tagja költözött el az Örökkévalóságba, akinek emlékét sokan áldva fogják megőrizni, mert hosszú életének minden mozzanatával ragyogó példáját adta annak, hogyan kell a szerzetesi, tanári s az igazi emberi hivatást izig-vérig betölteni s mindezzel kötelességeket fáradhatatlanul teljesiteni.

Itt született városunkban 1832 aug. 11-én s 1850 szept. 15 én belépve a Szent-Benedekrendbe hét évvel utóbb pappá szenteltetett. Azóta mint tanár, hitszónok állandóan közöttünk működött, majd nyugalomba vonulva, mint aranymisés falaink közt töltötte el jól megérdemelt pihenésének éveit.

Az aggság terhei csak az utólsó időben törték meg alacsony termetét, gyenge, de ellentálló és szivós szervezetét, derült humorát, friss jó kedvét, lassitották meg fürge lépteit, melyek annyiszor vitték ki kies vidékünk mezőire, erdeibe, völgyeibe és hegyeibe, hogy ott meglátó szemmel felkutassa és gyüjtogette környékünk növényeit és bogarait, feltárva és ismertetve természeti kincseinek egy részét az avatatlanok elők.

Nemcsak az iskola padjain tanitotta meggyőző szóval a Természet megismerésének elemeit sok sok nemzedéknek a jó tanár buzgóságával, nemcsak a szószékről hirdette a hit megnyugvást adó, erősitő igéit, hanem egyházi és tanári működésén felül az irodalom és tudomány terén is alkotott. Szülővárosához való ragaszkodó meleg szeretettel vetette magát ama feladat megoldására, hogy vidékünk eladdig alig ismert növényvilágát tüzetesen kiutassa, meghatározza. Vizsgálódásainak első összefoglalását gimnáziumunk 1875/6 évi Értesitőjében „Kőszeg virága" cimén (3—33 lap) adta ki. Ez a jegyzék 666 fajt tartalmaz. 1882-ben azonban már tetemesen kibövitve ujból közölte enumerációját s 101 családból, 411 nemből 1116 növény fajt és fajtát sorol föl. Ezzel a munkájával u t t ö r ő érdemeket szerzett, mert ez volt a legtüzetesebb és leggazdagabb jegyzék, mely mindaddig Vasvármegye növényeiről megjelent.

Lelkes példája ébresztette föl a növényvilág iránt való odaadó érdeklődést és a botanikai munkálkodást a két évvel ezelőtt elhunyt W a i s b e c k e r A n t a l dr. és a még körünkben élő P i e r s V i l m o s jeles botanikusainkban is; F r e h tehát nemcsak az iskolában, hanem az életben is tanitott. És nem csupán a növényekkel, hanem a szerves világ mozgólényeivel is élénken foglalkozott, kivált a rovarokkal. Gimnáziumnak 1877/8 évi Értesitőjében ismertette az intézet természetrajzi gyüjteményét, melynek, a herbárium mellett, az általa szerzett bogárgyüjtemény méltán volt legértékesebb anyaga.

Ugyanabban az időszakban, a mikor F r e h A l f o n s a növény- és rovartan terén Kőszegen működött, a szomszédos Sopronban rendtársa F a s z l I s t v á n szintén a rovar — s méginkább a madártan ügyében fejtett ki hasonló buzgó gyüjtői és tanitói fáradozást. E két férfiúnak nagy része volt abban, hogy a kezük alól kikerült sok sok tanitvány szivében lelkében mélyen gyökeret vert a Természet szeretete és ismerete, az a felemelő tudat és megbékitő érzés, mely az élet ridegségei, szenvedései, harcai és emésztő torzsalkodásai között annyi erősitő vigaszt nyujt. A legnagyobb hálával gondolok vissza, különösen én, F a s z l I s t v á n és F r e h A l f o n s tanitásaira, a mikből nemcsak buz-

Jöjjetek el mindannyian, akiknek örömöt szerez, ha ily határszéli városban a kicsinyek ajkáról is immár az édes magyar szó hangzik; jöjjetek el, kikben él a remény jövő életünk iránt; jöjjetek el, kiknek szivén fekszik embertársuk szerencsétlen helyzetének javitása! Jöjjetek, mert hiszen az ovoda nemcsak a magyarositás első eszköze, hanem az ember lelkének is első nemesitője és a kicsinyeknek a dolgozó és fáradt szülők helyett árangyala is!

Minden város büszke lehet ovodájára! De mennyivel büszkébbek lehettek t. i. Polgártársai! kiknek ovodáját nem a város, nem az állam közpénze alapitotta és tartja fenn, hanem csakis az egyes polgárok áldozat készsége hozta létre és tartja fenn ma is meg nem szünö áldozat készséggel! És mily édes annak a tudata, hogy ez a mienk! Polgárok! Ez az intézmény a tietek, ennek fejlődése is kell, hogy a ti kezetekben maradjon! A magatok képének kell abban visszatükröződni, hazafiasnak, erkölcsösnek kell annak lenni, békés, egyetértő szellemnek kell abban uralkodni.

Ezen akaratotokat azonban csak pénzzel válthatjátok meg! Bármily bőkezüek voltak is az alapitók, az áldozott vagyonnak jovedelme a fejlődési szükségletet nem fedezi, az egyesek évenkénti esetleges ajándékai esélyeinek pedig ezen szép intézményünk sorsát kitenni nem lehet. Oly vagyonnal kell ellátni, minek jövedelméből bőven legyen mindenre, ami kell! Ezen 50 éves évfordulót legméltóbban ugy ünnepeljük meg, ha a szellemileg és erkölcsileg megfelelő magas fokon álló ovodánkat ellátjuk a megfelelő anyagiakkal is! Adakozzunk! Ti, kik elég boldogok vagytok, hogy volt is, van is, marad is elég vagyonotok és ti, kik elég szerencsések valátok a gazdasági helyzet lőségét elvezhetni, tegyetek nagyobb alapitványt, vagy legyetek legalább alapitó tagok és ti polgártársaim, kiknek a megélhetés művészet, szerényebb keretekben bár, de szintén járuljatok hozzá az ovoda szabad, önálló megélhetéséhez!

A jelen feladata a mult szép emlékeit összekötni a jövő szebb reményével! A nemes lelkű elődok oly időben, amikor nemzeti életünk ily tekintetben csak parlagon hevero ugar volt, oly szeretettel ültették el ezen szép tat, hogy annak ápolása nekünk első rendu kotelességünk, hogy annak idején az utódok nyugodtan pihenhessenek alatta, mig más és uj nemzeti munkájukban kifáradnak.

Igy ünnepeljük az alkotás félszázados évfordulóját.

Hegedüs János dr.
az ünnepély rendező bizottsag elnöke.

Városi ügyek.

3586/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy az országos hadigondozó hivatal a középfoku női gazdasági és kertészeti szakiskolában (Budapest II. Pázmán u. 10) f. évi szeptember 1 én kezdődő tanévre hadiárva leányok és 30 évnél fiatalabb hadiözvegyek részére pályázatot hirdet.

A felszerelt pályázati kérvények julius 15-ig adandók be az országos hadigondozó hivatalhoz.

Kőszeg, 1918. julius 1.

Jambrits Lajos polgármester.

3520/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy Lauringer Elek helybeli vaskereskedőhöz ugy mint a mult évben, ezévben is korlátolt mennyiségü serét érkezett.

Erről a vadász közönséget azzal értesitem, hogy a kiszolgáltatás csakis vadászjegy vagy eskübizonyitvány felmutatása ellenében történik, miután a kereskedő pontos raktárkönyv vezetésére van kötelezve s az arusitás hatósága ellenőrzés alatt áll.

Kőszeg, 1918. junius hó 29.

Jambrits Lajos, polgármester.

3672/918 **Hirdetmény.**

A hadsereg és a polgári lakosság ellátása körül beköve tkezhető élelmezési zavarok elkerülése céljából, valamint s korai beszolgáltatás jutalmazásaképadandó magas praemiumok következtében saját érdekében is figyelmeztetem a gazdaközönséget, hogy az aratást és cséplést a lehető l ggyorsabban kezdje meg.

Kőszeg, 1918. julius 1.

Jambrits Lajos, polgármester.

3605/918 **Hirdetmény**

Vasvármegye alispánjának 13415/918 sz. felhivására közhirré teszem, hogy a kertész tanulók képezésére és a kertészsegédi képesitésre vonatkozó m. kir. földmivelesügyi miniszteri szabályzatot az érdeklődők az alispán iratárában betekinthetik.

Kőszeg, 1918. julius 1.

Jambrits Lajos, polgármester.

3755/918 **Hirdetmény.**

A 2490/1918 M. E. számu „Termésrendelet" 10 §-a elrendeli a nem termelő lakosságnak házi szükségletére nézve összeirását.

Felhivon ezért a város nem termelő lakosságát, hogy összeirása végett az alábbi sorrendben jelenkezzék a városházán a közélelmezési hivatalban, mindenkor délelőtt 8-tól 11 óráig és délután 3-tól 4 óráig. Azok a nem termelők is jelentkezzenek, akik eddig valamely beszerző csoport tagjai voltak (például tisztviselők, vasutasok stb.), valamint azok is, akik vendéglőben (kifőzoben) étkeznek. A jelentkezés alkalmával jegyzékbevétel végett névszerint bemondandók azok a családtagok, rokonok, kosztosok, cselédek, segédek, inasok stb. akik a jelentkező háztartásában állandó ellátást élveznek.

Tilos jelentkezniök a termelőknek, akár termelnek annyit, amennyi házi és gazdasági szükségletükre elégséges, akár pedig ennél kevesebbet termelnek s részben hatósági ellátásra szorulnak. A termelők mindkét csoportja szükségletének megállapitásáról a cséplés folyamán az átvevő bizottság fog gondoskodni s ennek alapján fogják a szükséges élelmiszereket megkapni. Ok tehát csak a cséplésfolyamán fognak összeiratni.

A jelentkezés sorrendje a következő: Hétfőn, julius hó 8 án az A, B, C, D, E, F, G, H, Kedden, julius hó 9-én az I, J, K, L, M, N O, P, Szerdán, julius hó 10-én R, S, T, U, W, Z, betüvel kezdődő nevü nem termelők jelentkezzenek.

Figyelmeztetem a város közönségét, hogy az előirt sorrendben saját érdekében feltétlenül jelentkezzék, mert, aki a jelentkezést elmulasztja, a gabonával, vagy liszttel ellátandók sorában felvehető nem lesz.

Kőszeg, 1918. julius 5.

Jambrits Lajos polgármester.

Helyi hirek.

Kitüntetés. Őfelsége a Lipótrend középkeresztjét adományozta báró Misko József főkonzulnak, báró Miske Kálmán polgártársunk öccsének, nyugdijaztatása alkalmából.

Palatin Gergely pannonhalmi főiskolai tanár, kiváló földink, e héten érkezett városunkba szokásos vakációs tartozkodásra.

Érettségit tett Sopronban a lyceummi főgimnáziumban Jagits Mariska, a városi főjegyző leánya, ki hét osztályt itt végzett mint magántanuló, a nyolcadikat és érettségit pedig Sopronban mint bejáró tanuló. Ő városunk első nőmaturánsa. Gratulálunk.

Változás a plebánián. A megyés püspök Horváth János káplánt áthelyezte Szombathelyre az egyházmegyei szociális ügyek vezetésére és helyébe iderendelte Wilfing József vasvörösvári káplánt.

Meghalt a Freh bácsi. Ugyan ki ne ismerte volna Freh Alfonz bencés tanárt? Számos generációnak professzora. Öszbevegyült férfiaknak is emlékezetes és szeretett tanára. Rajongó szeretettel emlékezett meg róla mindegyik. Mi pedig, akik egy fél századon át minden nap láttuk, a legnépszerübb, a legjóságosabb polgártársunkat tiszteltük benne. Egész élete tanitással, lelkipásztorkodással és jótékonysággal telt el. Mint botanikust kiváló tudósnak ismerték el szakkörökben. Magas korában is megőrizte csodás emlékezettehetségét és lelki vidámságát, sok derüs percet szerezve hallgatóinak egykoru diákjainak élményeiből. 86 éves életkort ért el, miután 24 évig mint tanár, 17 évig mint lelkipásztor működött és ezután mint nyugdijas is továbbra az itteni bencés székház lakója

---

ditást meritettem arra, hogy megszeressen a Természetet, hanem tőlük vettem azt az elhatározó ösztökélést is, mely sorsdöntő volt életem pályájára, a melyen soha keserüséget nem találtam, csak tiszta örömet és boldogságot.

Ezt a kincset, mely oly keveseknek adatik e világon, jó részben a mi jóságos „Freh bácsinknak" köszönöm s köszönik azok is, a kik még élnek egykori tanitványai közül és tanitásait hiven követték.

*

Herbáriumod növényei elfonnyadtak, megszáradtak; de azok a babérlevelek, a miket mint ember és tanár gyüjtöttél magadnak, zöldülni fognak s nem asznak el sohasem!

Chernel István.

Gymnasium.

— Régi jegyzőkönyvek alapján. —

Azon hiedelemben éltünk, hogy a jezsuiták alapitották és tartották fenn városunkban az első gymnasiumot. Tévedésben voltunk. Az első gymnasium alapitása a protestansok nevéhez fűződik és a jezsuitáknak letelepedése idejében gymnasium már létezett, melynek fentartásához városunk a tanárok fizetésével — lehet, hogy egyébb járulékkal is — hozzájárult. A jezsuiták által alapitott kath. gymnasiummal két latin tanintézetünk volt, terjesztve a magyar kulturát, hirdetve városunknak helyes érzékét a magyar müvelődés és tudomány iránt. Kevés város dicsekedhetett régi időben két kulturintézettel. Ha tehát városunknak polgárai a multban tiszteletreméltó nevet vivtak ki maguknak és városunknak, Dunántul nagyobb hirnévre, tiszteletre a közönség elismerésére tett szert, városunk e kedvező megitélése indokolt volt.

Mikor alapitották az első gymnasiumot? azt eddig nem tudtam megállapitani, de 1659-ben már létezett. Kitünik az azon válaszból mit Schubart soproni praedicator a nála tisztelgő kőszegi küldöttségnek adott, hogy tudna ajánlani egy mestert, ki mint jó muzsikus és orgonás a syntaxisig tanithat.

Még nagyobb bizonyiték városunknak 1662 évi julius hó 4 ik napjáról irt jegyzőkonyv, melyben irja a városi notarius, hogy Musay Gergely superintendens, Zsonarits Samuel és Pistrovits György Seniorok, Hidegh Mihály szakonyi praedicator és Kováts Gergely az ecclesiák notáriusa Kőszeg szab. kir. városba jöttek és Pamer Mihály Biró uramat, nemzetes Zvetits Andrást és Juresits Mihályt számadásra hivták fel azon „elomosynalis pénz felől, amit a küszegi Gymnasiumra colligaltatott."

A város előljárói az összegyüjtött pénzből kölcsönt adtak Hosztady Mihálynak 1200 frtot, Smid Tobiásnak 100 frtot, Zuetits Andrásnak 100 frtot, Stranner Kristofnak 200 frtot, Abaly Szabó Györgynek 100 frtot, Hadikins Györgynek 100 frtot, Csirip Andrásnak 125 frtot, Gady Imrénének 50 frtot, Nováky Jánosnak 60 frtot, Kys János atyafiainak 240 — Herpszt Jánosnak 125 — Ensel Jánosnak 50, összesen 2450 frtot.

Kijelentette a város magistratusa, hogy a pénzösszegre és a kamatoknak beszedésére gondot visel; a pénzösszegnek kezelésével Simon János tanácsbeli urat bizza meg azzal, hogy e városban levő „magyar iskola mester uraim deputalt" fizetését fizesse meg, ami pedig a kamatból megmaradna, azzal a „capitalis öregbedgyék."

Minthogy pedig mostan a kőszegi gymnasiumban két tanitó iskola mester vagyon ugymint: Ensel János és Fekete György egyenlő auctoritással, ezen interesből Enselnek deputaltatott fizetésre 110 frt, Feketének a fizetésén kivül még 40 frt.

Elrendelte még a magistratus a kölcsönökről kiállitott obligatiók másolatának a városi protocollunba beiratását, az eredeteinek pedig a consistoriumnál elhelyezését.

Kőszeg szab. kir. városunkban egy ev. felekezeti kis gimnasium a legujabb időkig fennállott és csak akkor szünt meg, midőn a város a népiskolai törvény értelmében az állam támogatásával fiu- és leány polgári iskolát állitott fel. Valyon az 1875 évben megszünt ev. gymnásium keletkezési idejét a 17 ik századra vezetheti-e vissza? arra nézve biztos tudomásom nincsen, de valószinünek tartom.

— a. j. —

maradt, szabad idejét a természet gyönyörében, a jótékonyság gyakorlásában és a társadalmi intézmények támogatásában töltötte el. Temetése tegnap délelőtt volt a bencéstemplomból, hol az aranymisés nagyérdemü rendtagot felravatalozták. Kőszeg város polgársága minden időkre terjedőleg hálával és szeretettel fog róla megemlékezni.

Péter-Pál napján elmaradt a virágkorzós gyüjtés az esős időjárás miatt, de azért mégis kielégitő eredménye lett. Ez első sorban a Schaar-család érdeme, mert felhasználva a déli órában rövid időre beállott esőszünetelést, remekül diszitett hintójával jelent meg a főtéren és és megkezdvén a gyüjtést, ehhez a többi felkértek közül is néhányan csatlakoztak. Összeredményük 203 kor. 33 f., mely összeg a Vöröskeresztnek Budapestre már el is küldetett. Ifj. Schaar Kamilla 121 kor. 21 f., Küttel Ilonka 49 kor. 02 f., Zulawszky Erzsi 33 kor. 20 f., gyüjtött. Közremüködtek még Horváth Mariska, Hegedüs Ilonka és Stúr Etelka. A Vöröskereszt elnöknője ez után is hálás köszönetét fejezi ki.

A varva-várt Ovóda mulatság jövő vasárnap lesz a sörkertben. Az eddigi elhalasztás jól sikerült. Zord esős időt kerültek ki. Reméljük most már az időjárás is kedvez ennek a szép mulatságnak, melynek meghivójából azt látjuk, hogy soktagu rendezőség fáradozik sikerén. Nemcsak a „kicsinyek", a „nagyok" is kitesznek magukért. Bizonyára a közönség is.

Ovoda-mulatság. A kőszegi ovoda egyesület 1918 julius 14-én a sörkertben tartandó ünnepélyére a rendező bizottság már szétküldötte a meghivókat. Akik tévedésből, vagy a jegyzék hiányából vagy bármi okból meghivót nem kaptak és ez ünnepélyen résztvenni szeretnének, forduljanak bizalommal Hegedüs János dr. az ünnepély rendező bizottság elnökéhez. A zenekart Tigris szombathelyi cigányprimás bandája szolgáltatja.

Négyheti folytonos esőzés után — Medárd napja óta — végre tegnapelőtt derült napra ébredhettünk. Szombattól csütörtökig ugyszólván „szakadatlanul szakadt" az eső. Kétségbeesve nézte minden termelő ezt a pusztitó időt, mely kétségtelenül nagy károkat okozott a vetésekben, gyümölcsben és szőlőben. Az alföldön viszont a szárazság miatt nagy a panasz, sőt a közeli Veszprém- és Fejérmegyékben is hetek óta nem esett. Mi szivesen átengedtük volna nekik a felénél is többet.

A r. t. városok közéleimezése ügyében felszólalt a képviselőházban Preszly képviselő. Azt kivánta, hogy a vármegyéket mentesitsék a városoktól és viszont a r. t. városokat a megyétől. Szó sincs róla, jól ismeri a helyzetet. Egyébként sem válik be a város adminisztrátiója vármegyei kerékkötés mellett; — hát még a közélelmezés ügyes és gyors elintézést igénylő ügyei! Hiába beszélt. Windischgrätz herceg közélelmezési miniszter nem hajlandó a r. t. városokat közvetlen ellátni, mert ne csak alispánokat szidjanak, hanem polgármestereket is. —

Nagyon sok az idegen városunkban, különösen Ausztriából. Nem szokatlan ez, hiszen minden nyáron annyian keresnek fel bennünket, ahányan csak lakást szerezni tudnak és mi szivesen láttuk, ha jól érezték magukat itt. Most azonban nem mondhatjuk ezt, mert kellemetlen árdrágitókként megnehezitik amugy is nehéz megélhetésünket. Tullicitálnak minden élelmit, mert persze nekik semmisem drága s azért jöttek, hogy itt felhizlalják magukat. Ezt nem is sajnáljuk tőlük, de azt már igen, hogy még ennek a zsirnak is mi adjuk meg az árát. A termelők természetesen kapva kapnak rajta, hogy az önkéntes árhajtókon eret vágjanak, de minthogy ilyetén ittartozkodosok a közérdek és közélelmezés szempontjából káros, jó lenne ha a hatóság vagy határt szabna ennek az árdrágitásnak vagy az — ittartozkodásnak.

A VIII. hadikölcsönből városunkban is sokan jegyeztek. A helybeli intézeteknél történt jegyzések összege már meghaladja az egy millió koronát. Maguk az intézetek is tekintélyes összeget jegyeztek. A főváros nagy bank- és biztositó intézetei, nagy vállalatainak mindegyike számos milliós tételt vettek. Akik még nem jegyeztek, azoknak ez elég bizonyitékul szolgálhat, hogy feles tőkéiket a Hadikölcsön papirokban jól elhelyezik, melyek 6% kamatot biztositanak. Az életbiztositással kötött jegyzések is nagyon előnyösek.

Az idei első köszegi sört jövő vasárnap a sörkertben az Ovoda-jubileum ünnepélye alkalmából fogják először csapra ütni.

A hatósági szalámi gyorsan elfogyott. Egy részét a tisztviselők vették, nagyobb része pedig átadatott Schaar József fűszerkereskedésébe maximális áron való elárusitás végett. Két nap alatt elkelt az egész készlet. De leggyorsabban kelt el szállitásközben a vasuton. Két mázsából 37 kiló hiányzott mielőtt mint gyorsáru ideérkezett.

Országos vásár lesz városunkban e hó 22-én. E napon az állatvásárt is megtartják.

A városi termésátvételi bizottság pénteken értekeztetet tartott megkezdendő hivatalos eljárása tárgyában.

Az uj termésrendelet szerint a nemtermelők a közellátásban részesülők sorába kerülnek. Csakis a szeptember 30-ig szükséges mennyiség szerezhető be a helyi termelőtől. A városiak fejkvótája 240 gramm liszt havonként, amit csak az esetben fognak felemelni, ha a kukoricatermés jól sikerül. A fálusiak fejadagja 15 kiló buza vagy rozs, a 15 éven aluliaké 12 kiló havonkint. Egy darab sertés hizlalása mindenkinek meg van engedve. A takarmányt is meg szerezheti hozzá. A termelők a maguk és jószágaik szükségletét visszatarthatják, a többit átvételi bizottságok fogják átvenni. Akik korábban csépelnek, mázsánkint 10—15 korona jutalmat kapnak és akik korábban be is szállitják, ezért is külön jutalmat, 10—15 koronát kapnak. A városiak szükségletének összeirására mai számunkban tesz hirdetményt közzé a polgármester.

A „Günser Zeitung" laptársunk mai nappal szintén politikai lappá alakult át és egyidejüleg egybeolvad a „Günser Anzeiger"-rel.

A Benedek-féle vendeglőt árverezték mult vasárnap és végül a bérlő családtag vette meg 80,000 koronáért. A 80-as években 20,000 korona volt az ára.

Csibészfogás. Számos tyuknak és egy gyönyörü kakasnak az ellopását jelentették fel a rendőrségen. A nyomozás eredményre is vezetett. Olyan helyen találtak meg nappal, hol tyukok és kakasok különben csak éjjel szoktak találkozni. Egy szabadságos katona a gyanusitott, ki régebbi időben Kőszegen volt és idekerült hölgy iránti érdeklődésből szállt meg itt egy kisebb szállóban, most azonban a katonai helyőrség egyik vizsgálati cellájában várja csibészkedéseinek elintézését. A bizonyitékokkal szemben is mindent tagad. Utóbb derült ki, hogy e hölgy az ő felesége, ki szintén részes a lopásokban s akit már át is adtak az ügyészségnek. Családi nevük: Klausz.

A „Legjobb könyvek" vezet a magyar könyvpiacon a népszereségben. Ami érdekest és irodalmit termel a magyar és a világ-szépirodalom, az mind megjelenik a legjobb könyvekben. A magyar classikusok sorozatát pedig most nyitotta meg „Ahol a pénz nem Isten", egy teljes Jókai regény a Legjobb Könyvekben. Egyes szám ára 70 fillér.

Az Elektro Bioskop mai műsora: Tavaszi vihar. Dráma 4 felvonásban.

Vidéki hirek.

Tanitógyülés volt szerdán Felsőlövőn, melyen városunkból Hammer Gyula igazgató, Karner Frigyes a tanitókor elnöke és Marton Károly, Bácz Kálman tanitók vettek részt.

A Péter-Pál napi nagy népmulatságnak Szombathelyen mult szombaton legalább 20,000 látogatója volt. Annyi ajándék élelmi került eladásra, hogy nem lett volna jó meglátni az osztrák sógoroknak. Irigység ölte volna meg őket. Zsaroló árakon fogyott el minden. 30,000 korona tiszta jövedelemet értek el.

Tarcsa fürdőhelyet eladták egy és negyed millió koronáért. Ifj. Deutsch Samu szombathelyi nagykereskedő vette meg, de még nem tudni, hogy ki részére.

A czáki ifjuság a Péter-Pál napján megtartott táncmulatság tiszta jövedelmét, 100 kor., a Vöröskeresztnek adományozta, melyért köszönetet mond az egyesület.

Tilos huseladás. Wlasics horvátzsidányi lakóst megbüntették Szombathelyen, mert a laktanyákban hust adott el és mert árdrágitást is elkövetett.

Sopronban is fellépet az uj influenzához hasonló spanyol betegség, különösen katonák között.

Meggyilkolt és kirabolt orosz fogoly. Sopronból jelentik Szerdán reggel az árpási határban egy feloszlásnak indult férfi holttestet találtak. Beszállitották a temető halottasházába, a hol az orvosok felboncolták. A hulla egyetlen ruházata egy ing volt, a melyből megállapitották, hogy a meggyilkolt orosz fogoly. Hetek óta hevert a holttest a mezőn, teljesen felismerhetetlen volt már, mert a kóbor ebek a fejéről és az arcáról lemarták a hust. A nyomozást megindították.

Heti krónika.

A képviselőházban a választói jogról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

A török szultán meghalt. V. Mehemed, Törökország szultánja, csütörtökön meghalt. A világháboru alatt a központi hatalmak uralkodói közül a második dőlt ki vele. Hetvennégy éves volt. Konstantinápolyban született 1844-ben; Abdul Medzsid szultánnak volt a harmadik fia. Resad effendinek hivták és egészen bátyjának, II. Abdul Hamid szultánnak letételéig csendes, elvonult életet élt. Amikor II. Abdul Hamidot megfosztották trónjától, 1909 április 27-én, V. Mehemed névvel foglalta el a kalifák trónusát.

A monarchia és Németország gazdasági tárgyalása. Szterényi kereskedelemügyi miniszter és Popovits pénzügyminiszter osztrák kollegáikkal tartott megbeszéléseken megállapitották azokat a részleges instrukciókat, amelyeket az egyes miniszteriumok képviselőinek fognak adni a Salzburgban julius 8-án megkezdődő német-magyar és osztrák tárgyalásokra vonatkozólag. A Salzburgi konferencián Grátz Gusztáv fog elnökölni.

Az ismeretlen betegség. A spanyolországi, eddig ismeretlen betegség Münchenben és Bécsben is aggasztóan terjed. A betegség előjelei: Szédülés, hányás, fejgörcs. Eddig számtalan embert szállitottak kórházba. Bécsben állitólag naponta 30—40 eset.

Megindult a repülőpostajárat. Julius negyedikén már megindult Budapest és Bécs között a repülő-posta, amely azonban nemcsak a két fővárost köti össze, hanem tranzitó forgalommal lobonyolitja a vidéki városok levélküldeményeit. Ezenkivül tranzitó—szállit leveleket a repülőjárat Brünn. Csernovic, Grác, Innsbruck, Klagenfurt, Laibach, Linz, Prága, Salzburg, Zára, Trieszt, Tropau városokba és pedig ezekbe a városokba vasuton viszik tovább a levelekel nyomban a repülőgépnek Bécsbe való megérkezése után. A Budapestről induló repülőgéppel lehet küldeni leveleket Krakóba, Lembergbe és Kievbe is, a hová a küldeményeket Bécsből a repülőjárattal Budapesten kivül lehet még levelet küldeni a következő városokba: Arad, Brassó, Debrecen, Eger, Fiume, Gyöngyös, Kaposvár, Kecskemét, Lugos, Mármarossziget, Miskolc, Nagyszeben, Nagyvárad, Niregyháza, Pécs, Sátoraljaujhely, Szabadka, Szeged, Temesvár, Ujvidék, Versec, Zágráb, Zimony és Zombor. A repülőgép Bécsből 4 és 5 óra között indul és két óra alatt ér Budapestre a repülőkikötőbe. A vidéki — tranzitó — leveleket a pályaudvarra viszik, ahonnan a legelső csatlakozó vonattal tovább inditják. A gép csak levelet visz és levelezőlapot. A levelküldemények sulya nincs korlátozva. A portódij 20 grammonkint fizetendő és pedig fizetendő levélportódij, autódij, repülődij és expressz-dij, mert a leveleket Bécsben és Budapesten is nyomban megérkezésük után külön kézbesitik a cimzettekhez. A repülőgépdij vonalszakaszonkint 1 korona 50 fillér.

Hirek a háboruról.

Rágalmak a király pár ellen. A legutóbbi napokban mindenféle kósza hirek terjedtek el, amelyek a Piave melletti visszavonulásunkat kapcsolatba hozzák a királlyal és királynéval. A keresztény szociálista népszövetség nagy gyülést tartott, melyen határozati javaslatot fogadtak el, hogy állást foglalnak azok ellen, az ügynökök ellen, akik ilyen hireket terjesztenek, hogy a lakosság lelkét megmételyezzék.

Az olasz fronton az olaszok folytonos támadásokkal próbálkoznak nem jól sikerült offenzivánkat javukra kihasználni.

Amerika folyton szervez hadsereget. Jelenlegi létszáma 160,000 tiszt és 2 millió legénység.

Francia békehangok. Az ideérkezett szociálista francia sajtó annak a nézetének ad kifejezést, hogy Kühlmann legutóbbi beszéde fontos lépést jelent a béke felé. A Journal des Peuple azt irja: Okvetlenül szükséges, hogy hasonló lépés történjék az antant részéről is. Felszólitja az antant kormányait, hogy azonnal adjanak választ Kühlmann beszédére, aki a legutóbbi beszéde alkalmával megnyitotta az utat a tárgyalás megkezdésére.

Velence még veszélyeztetett terület. Olasz jelentések szerint a kormány figyelmezteti a polgári lakosságot, hogy Velencébe és Trevisóba még nem térhet vissza, mert még mindig veszélyeztetett terület.

Az uj cár. A Wiener Journal jelenti Kievből: Hétfőn az a hir terjedt el, hogy Oroszországban Alexandrovits Mihály nagyherceget cárrá kiáltották ki és a cseh és kozák csapatokkal Moszkva felé vonult. Erre a hirré a rubel árfolyama 2 kopekjával emelkedett.

Tánciskolai értesités.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy hétfőn e hó 8.-án kezdődik a haladók részére a **modern táncok** betanitása. Ne mulassza el senki azokat elsajátitani.

Fél tandij.

Délutáni és esti csoport.

Österreicher Nándor és neje fővárosi okleveles táncművészek kedden 9.-én este 8 órakor fogják bemutatni a n. é. közönségnek az összes modern táncokat. Vendégeket szivesen látunk.

A tánctanár.

Jól ondoláló

fodrász- és manikürözőnő

ajánlkozik házakba.

Hegyalja utca 18. sz.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.

Struez szálloda mellett.

Elfogad: betéteket betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen beváltja, szelvényivet a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.

Ertékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és bankuzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Takarékbetétek 25 millió korona.
Saját tőkéi 4 millió korona.

Meghivás

a kőszeg-szombathelyi h. é. vasut

részvénytársaság

1918. évi julius hó 23.-án délután ½3 órakor

Kőszegen a városháza közgyülési termében

tartandó

rendkivüli közgyülésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1916. évi üzletévről.
2. Az 1916. évi számadás és mérleg előterjesztése, megvizsgálása és megállapitása.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal az 1916. évi tiszta nyeremény felosztásáról és a felmentvény megadásáról.

Kőszeg, 1918. évi junius hó 24.-én.

Az igazgatóság.

Az üzleti számadás és mérleg, ugy az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a közgyülést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A közgyülésen az a részvényes bir szavazati joggal, a ki részvényet vagy részvényeiről szóló letétjegyet (20 és 28. §.) 8 nappal a közgyülés előtt a társaság pénztáránál letette.

Egy részvényes saját letett részvényei után 20-nál több szavazattal nem birhat, egynél több meghatalmazást nem vállalhat s a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt sem birhat 40-nél több szavazattal.

Mérleg 1916. deczember 31.-én.

Vagyon: Vasutépités és felszerelés 635,800·—. Szombathely állomás bővitése 80,350·46. — Kőszegi állomás épület 34,551·59. — Pénztár 1,248·77. — Óvadékértékpapir 22.000·—. — Adósok 47,950·—. — Takarékpénztári betét 77,063·96. — Összesen: **898,964·78.** —

Teher: Részvénytőke 635,800.—. — Tartalékalap 54,467·57. — Felépitményi alap 42,104·48. — Őrház és csatlakozási számla 20,510·72. — Szombathely állomás bővitési kölcsön 80,350·46. — Jelenléti jegyek és jutalékok 900·—. — Kisorsolt elsőbbségi részvények 200·—. — Fel nem vett osztalékok 1,980·—. — Óvadékok 22.000·—. — Hitelezők 5,279·53. — 1916. évi tiszta nyeremény 35.372·—. — Összesen: **898,964·78.** —

Megvizsgálta és rendben találta: a felügyelő bizottság:
ifj. Eitner Gusztáv s. k. — *Jambrits Lajos* s. k. — *Dr. Schneller Aurél* s. k.

Utánnyomás nem dijastatik.

Házeladás.

Egy emeletes, jól jövedelmező ház számos lakással, szép kerttel szabad kézből eladó. Bővebbi felvilágositást nyújt e lap kiadóhivatala.

RÜHES LOVAIT kezelje a sokszorosan kipróbált és mindenütt bevált **Strausz-féle**

„Fortuna"-lórühkenőcscsel

(törvényileg védve), mely egyszerű kezeléssel biztosan gyógyit.

Kapható: **STAUTZ ÁRMIN** gyógyszerésznél, **KENDERES,** Jásznagykunszolnok megye.

Egy lóra való adag ára 25 kor.

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR

Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János

Kőszeg, Gyöngyös-utca 9. sz.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform"-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégely 3 K. nagy tégely 5 K. családi adag 12 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona" gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM" védjegyre ügyeljünk!

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.